

Alle beetjes helpen; het belang van een wettelijke regeling voor mediation

In de serie artikelen over 'voor- en tegenstanders' van mediationwetgeving leest u hier wat Casper Schouten vindt van een wettelijke regeling van mediation. Deze zal er volgens hem toe leiden dat mediation nog meer serieus genomen gaat worden en de meest logische manier voor het vinden van een oplossing van conflicten zal worden. Een verplichting in een eerder stadium en borging van de kwaliteit horen daarbij.

■ DOOR CASPER SCHOUTEN ILLUSTRATIE TAMAR RUBINSTEIN

Vriend en vijand zijn het over één ding wel eens: de kans op het bereiken van een duurzame oplossing voor een geschil is het grootst als partijen dit geschil in onderling overleg, eventueel onder begeleiding van een onafhankelijke derde, weten op te lossen. Zie daar de grote belofte die mediation heet. Toch bekruipt mij soms het gevoel dat mediation hard op weg is om de status van 'eeuwige belofte' te krijgen. Het gebruik neemt weliswaar steeds meer toe, ook in zakelijke geschillen, maar het aantal mediations blijft nog steeds ver achter bij het aantal zaken dat via de klassieke rechterlijke weg wordt 'opgelost'. Mediation is, helaas, nog geen gemeengoed.

Het wettelijk regelen van mediation kan en zal zeker helpen bij het verstevigen van de waarde van mediation als instrument voor geschiloplossing. Los van de inhoud van een wettelijke regeling zal het bestaan van een mediationwet bijdragen aan de status en acceptatie van mediation als de normale of meest logische manier voor het vinden van een oplossing. Het feit dat er een wettelijke regeling is maakt dat mediation meer serieus genomen zal worden. Met het introduceren van een wettelijke regeling en het daarmee verschaffen van een wettelijke basis aan mediation erkent de wetgever mediation als een middel om tot het oplossen van een geschil te komen. Daarin zit wat mij betreft de belangrijkste reden om tot wetgeving te komen.

Een mediationwet kan ervoor zorgen dat het denken over geschiloplossing onder rechtzoekenden blijvend omslaat naar een logische drietrapraket: als je een geschil met iemand hebt ga je eerst met diegene in overleg en probeer je er samen uit te komen. Lukt dat niet dan schakel je samen een onafhankelijke derde in die probeert om alsnog tot een gezamenlijke oplossing te komen. Lukt ook dat niet dan kan een andere derde gevraagd worden een knoop door te hakken. Mediation kan op die manier een structureel onderdeel worden van het denken over geschiloplossing.

Voor de inhoud van een wettelijke regeling speel ik graag leentjebuurt bij de gezamenlijke aanbevelingen van Maurits Barendrecht, Peter Ingelse, Fred Schonewille, Jacques de Waart en Frederique van Zomeren in hun artikel 'Van 'in gebreke' naar 'in verbinding''.¹ Zij pleiten onder meer voor het opnemen van een voorziening die het mogelijk maakt om snel heen en weer te schakelen tussen mediation en rechtspraak zodat de rechter, zo nodig, een beslissing op onderdelen kan geven. De rechter zou ook op eenvoudige wijze de vaststellingsovereenkomst van een executoriale titel moeten kunnen voorzien. Belangrijk is ook hun aanbeveling de eisende partij te verplichten om voordat zij een procedure aanhangig maakt, te onderzoeken of het geschil in der minne opgelost kan worden. Wat mij betreft zou daar nog aan toegevoegd kunnen

Casper Schouten
is zakelijk mediator bij
ReulingSchutte.

worden dat dit onderzoek plaats dient te vinden met inschakeling van een mediator. Op die manier wordt geborgd dat dit onderzoek daadwerkelijk en op de goede manier plaatsvindt. Daarbij hoort uiteraard ook een voorziening in de kosten van de mediation voor de rechtzoekende die deze kosten niet zelf kan dragen.

Ook de mediationwereld gaat aan verdeeldheid ten onder. Dat kan toch niet de bedoeling zijn

Ik zou zelfs nog wel een stapje verder willen gaan en partijen willen verplichten om in een zo vroeg mogelijk stadium, maar in ieder geval voordat er geprocedeerd gaat worden, met een mediation te beginnen. Dit alles uiteraard met behoud van het recht om er elk moment weer mee op te houden. Dit systeem bestaat in Italië en ik begrijp dat in de helft van de gevallen partijen op hun juridische schreden terugkeren en er alsnog een minnelijke regeling tot stand komt.²

In een mediationwet zal ook een regeling opgenomen moeten worden voor de borging van de kwaliteit van de mediator en de transparantie daarvan. Partijen die een beroep willen doen op een mediator moeten op eenvoudige wijze inzicht kunnen krijgen in de kwaliteit en de ervaring van de mediator. Dat kan op verschillende manieren en is wat mij betreft vooral een kwestie van praktische uitwerking.

Nog iets anders. Bij het voorbereiden van deze bijdrage las ik nog eens terug wat er de afgelopen periode is gebeurd rond het wetgevingsproces. Ik vind het dan opnieuw pijnlijk te moeten lezen dat de minister het wetsvoorstel dat hij op basis van aanbevelingen vanuit het veld in 2020 heeft gemaakt en met een aantal betrokken partijen heeft besproken weer terugneemt, omdat hem bij die besprekingen is gebleken dat er toch onvoldoende draagvlak voor zijn plannen is. Ook de mediationwereld gaat aan verdeeldheid ten onder. Dat kan toch niet de bedoeling zijn. Laten wij er als mediationprofessionals in ieder geval voor zorgen dat de zaken waarover we het wel met elkaar eens zijn, meer dan tot nu toe het geval was, de boventoon gaan voeren.

Kort en goed: het is belangrijk mediation een wettelijke basis te geven. Dit duwtje in de rug komt haar inmiddels wel toe en zal bijdragen aan de verdere groei van het aantal oplossingen in onderling overleg. Want alle 'kleine' beetjes helpen. ■

NOTEN

1. M. Barendrecht, P. Ingelse, F. Schonewille, J. de Waart & F. van Zomeren, 'Van 'in gebreke' naar 'in verbinding'. Over de kanteling in het denken over conflictbeslechting en waar de wetgever deze ontwikkeling zou moeten ondersteunen', *Nederlands Juristenblad* 2018/26, p. 1870-1880.
2. Dick Allewijn, 'Een Nederlandse mediationwet', *Ars Aequi* 2020, p. 1131.